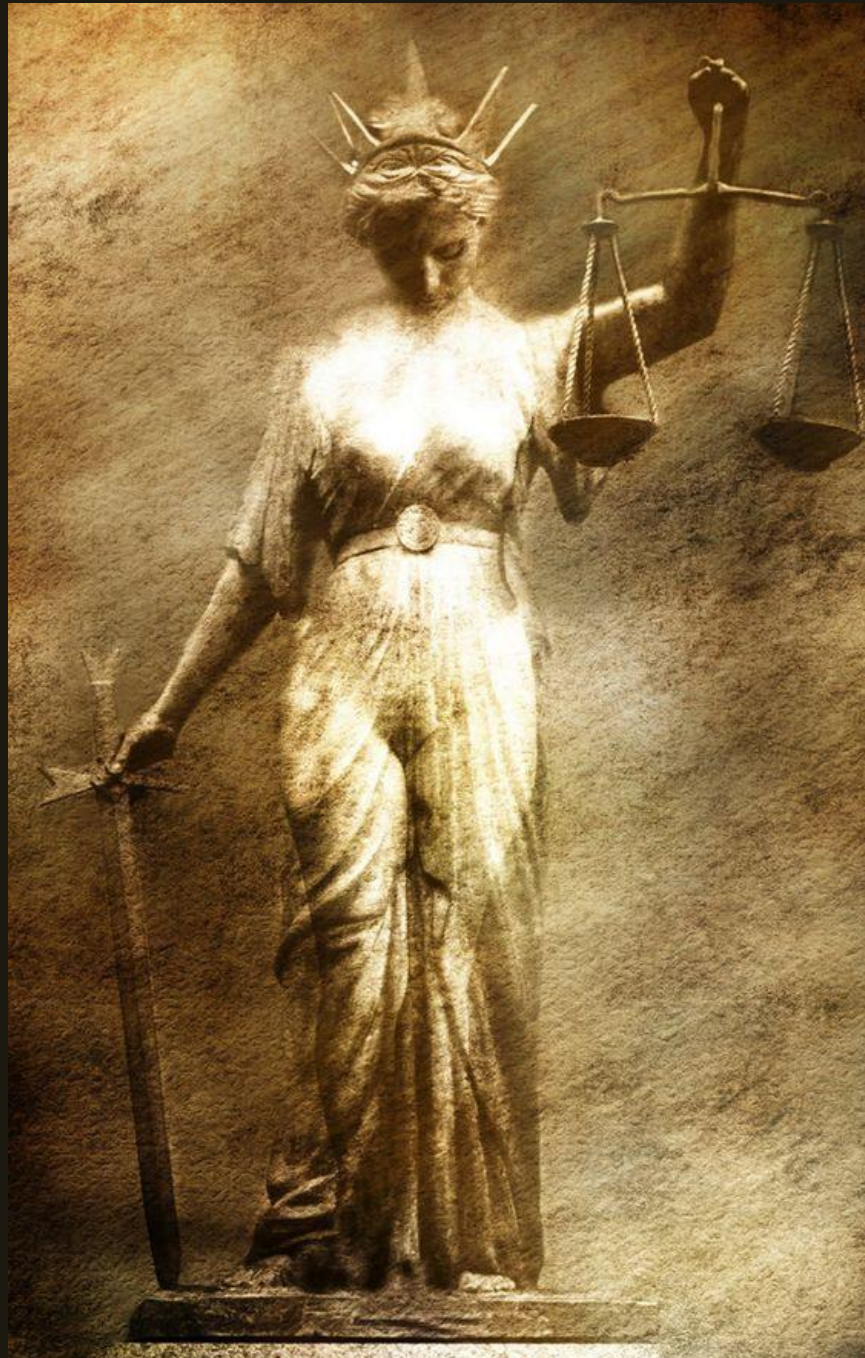

ΤΟΥΡΚΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΣΤΗ ΘΡΑΚΗ:

Στο ΣτΕ κρίνεται η δυνατότητα για «πανεπιστημιακή διείσδυση» της Τουρκίας σε παραμεθόριες περιοχές της Ελλάδος.

JOHN D. PAPPAS

Αυτήν την εβδομάδα, το καθεστώς Ερντογάν έχει στραμμένο το βλέμμα στο Συμβούλιο της Επικρατείας (ΣτΕ): Την ερχόμενη Παρασκευή 11 Απριλίου 2025, η Ολομέλεια του Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου κρίνει την κοινή προσφυγή της *Πανελληνίας Ομοσπονδίας Συλλόγων Διδακτικού Προσωπικού* (ΠΟΣΔΕΠ), επτά πανεπιστημιακών και του πρώην Υπουργού Εξωτερικών **Γεώργιου Κατρούγκαλου**, που με σειρά αιτήσεων ακύρωσης ζητούν ουσιαστικά την ακύρωση του νόμου 5094/2024 για την εγκατάσταση και λειτουργία παραρτημάτων ξένων πανεπιστημίων στην Ελλάδα ([ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ](#), 20/11/2024).

Από την οπτική γωνία τού Ερντογάν, εάν το ΣτΕ κρίνει ότι οι σχετικές διατάξεις του νόμου (άρθρα 130-155) δεν παραβιάζουν το Σύνταγμα της Ελλάδος, τότε ανοίγει θεσμικά η «εκπαιδευτική κερκόπορτα» για διείσδυση της Τουρκίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε παραμεθόριες περιοχές της Ελλάδος. Υπό αυτό το πρίσμα, ο πρώην Υπουργός Εξωτερικών **Νίκος Κοτζιάς**, σε βαρυσήμαντη συνέντευξή του στο Ράδιο ΕΝΑ, προειδοποίησε ότι «*Τουρκικά Πανεπιστήμια θα ανοίξουν παραρτήματα στη Θράκη*», ως αναπόδραστη συνέπεια του νόμου για τη λειτουργία παραρτημάτων ξένων πανεπιστημίων στη χώρα μας ([Tribune](#), 10/2/2024).

2. ΠΡΟΒΟΛΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

Θεωρητικά, για την πανεπιστημιακή διείσδυση της Τουρκίας σε παραμεθόριες περιοχές και πρωταρχικά στη Θράκη, ο Ερντογάν μπορεί να ακολουθήσει δύο εναλλακτικές προσεγγίσεις:

1. **ΔΗΜΟΣΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ**: Η πρώτη προσέγγιση είναι να ιδρυθεί παράρτημα δημοσίου τουρκικού Πανεπιστημίου στη Θράκη, όπως έχει ήδη γίνει στην **Κύπρο**—όπου ήδη τρία μεγάλα δημόσια τουρκικά πανεπιστήμια, το [Istanbul Technical University](#), το [Middle East Technical University](#) και το [Anadolu University](#), λειτουργούν παραρτήματά τους στα *Κατεχόμενα* της Μεγαλονήσου—και όπως σύντομα θα γίνει και στην **Αλβανία**, όπου πρόκειται να ιδρυθεί παράρτημα επίσης του Istanbul Technical University, όπως δημοσιεύθηκε σε αλβανικά ΜΜΕ ([Telegrafi](#), Οκτώβριος 2024).
2. **ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ**: Η δεύτερη προσέγγιση της Τουρκίας είναι να χρησιμοποιήσει ο Ερντογάν τον διεθνή εκπαιδευτικό του βραχίονα για προβολή «πολιτισμικής ισχύος» ή «ήπιας ισχύος» (soft power) της Τουρκίας στο εξωτερικό, ήτοι το δημόσιο «Τουρκικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα» με διακριτικό τίτλο «**MAARIF**»,¹ για να αγοράσει τις μετοχές ενός **ελληνικού**

¹ Το «Τουρκικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα» MAARIF—στα τουρκικά «Türkiye Maarif Vakfı» και στα αγγλικά «Turkish Maarif Foundation»—είναι δημόσιος οργανισμός που ιδρύθηκε τον Ιούνιο

ιδιωτικού πανεπιστημίου στη Θράκη, όπως ήδη έκανε το MAARIF στην Αλβανία το 2018, όπου αγόρασε το τότε ελληνικής ιδιοκτησίας ιδιωτικό πανεπιστήμιο «[University of New York of Tirana](#)», όπως δημοσιεύθηκε σε αλβανικά και ελληνικά ΜΜΕ ([BGP](#) Οκτώβριος 2018, [Thrace News](#) 15/11/2024).

Πρακτικά όμως, το καθεστώς Ερντογάν μάλλον δεν θα ακολουθήσει την πρώτη προσέγγιση, διότι εάν ένα δημόσιο τουρκικό πανεπιστήμιο υπέβαλε αίτηση στην Ελληνική Πολιτεία για ίδρυση παραρτήματός του στη Θράκη, τότε θα αντιμετώπιζε τη «δικλείδα ασφαλείας» του νόμου, που ορίζει ότι «*αν το μητρικό ίδρυμα είναι εγκατεστημένο εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απαιτείται γνώμη του Υπουργού Εξωτερικών, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του*» (νόμος 5094/2024, άρθρο 139 παρ. 7). Προκειμένου λοιπόν να αποφύγει τον σκόπελο του Έλληνα Υπουργού Εξωτερικών, ο Ερντογάν έχει κάθε λόγο να ακολουθήσει τη δεύτερη προσέγγιση, τουλάχιστον σε πρώτη φάση, όπως ακριβώς έκανε επιτυχώς διά της Τουρκικής MAARIF στην Αλβανία από το 2018 και μάλιστα με αμελητέο για τα μεγέθη τής Τουρκίας επενδυτικό κόστος.

3. ΜΗΔΩΝ ΑΡΓΥΡΙΑ

Ειδικότερα, το συνολικό τίμημα—τα «Μήδων αργύρια»—που κατέβαλε η τουρκική MAARIF για την εξαγορά του ελληνικού «[University of New York of Tirana](#)» (UNYT) στην Αλβανία στις 10 Αυγούστου 2018, ανήλθε τουλάχιστον σε **2.588.000** ευρώ.²

του 2016 στην Τουρκία. Χρηματοδοτείται από τον κρατικό προϋπολογισμό τής Τουρκίας και από δωρεές από τουρκικούς επιχειρηματικούς ομίλους. Αποτελεί τον διεθνή εκπαιδευτικό βραχίονα της Τουρκικής Κυβέρνησης για *διπλωματία ήπιας ισχύος* (soft-power diplomacy). Επί πλέον συνιστά ένα εργαλείο του καθεστώτος Ερντογάν για την απορρόφηση του παγκόσμιου δικτύου εκπαιδευτικών ιδρυμάτων του αποβιώσαντος Fethullah Gulen (1941-2024), πρώην κορυφαίου πολιτικού αντιπάλου του Ερντογάν, ήτοι του [Yunus Emre Institute](#), που σήμερα ελέγχεται και αυτό πλέον από τον Ερντογάν. Σήμερα το MAARIF δραστηριοποιείται σε 55 χώρες με 466 εκπαιδευτικά ιδρύματα και 12 Κέντρα Τουρκικών Σπουδών. Σε ΜΜΕ έχουν διατυπωθεί επιφυλάξεις, άμεσα ή έμμεσα, σχετικά με την «πολιτισμική επιθετικότητα» («cultural aggression») του MAARIF ([Eurasian Review](#) 5/9/2019, [Hürriyet Daily News](#) 19/10/2018)

² Το 2018, το **65%** των μετοχών του ιδιωτικού πανεπιστημίου «[University of New York of Tirana](#)» (UNYT) το κατείχε η ελληνικής ιδιοκτησίας εταιρεία «IF Imports & Exports & Investments Shrk.» της Αλβανίας, ενώ άλλο ένα **10%** των μετοχών το κατείχε το επίσης ελληνικής ιδιοκτησίας «[University of New York in Prague s.r.o.](#)» (UNYP) της Τσεχίας. Το υπόλοιπο **25%** των μετοχών το κατείχε η κυρία Mimoza Pashko, χήρα του οικονομολόγου και πρώην αντιπροέδρου της Αλβανικής Κυβέρνησης Gramoz Pashko. Σύμφωνα με το από 10 Αυγούστου 2018 «[Συμφωνητικό Αγοράς Μετοχών](#)» («Share Purchase Agreement»), η Τουρκική MAARIF κατέβαλε στην κυρία Mimoza Pashko το ποσό των **647.000** ευρώ για την αγορά του εν λόγω

Σύμφωνα όμως με δημοσιεύματα στον Αλβανικό Τύπο, το τίμημα ήταν ίσως μεγαλύτερο, ήτοι **9.500.000** ευρώ ([Tirana Times](#), 20 Αυγούστου 2018).

4. ΚΟΛΛΕΓΙΑΚΟ «ΜΗΝΥΜΑ ΕΡΝΤΟΓΑΝ»

Σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με τον ισολογισμό έτους 2017 του «University of New York of Tirana» (UNYT), το Κεφάλαιό του («Kapitalit») ανήρχετο τότε σε **120.463.814 Αλβανικά Λεκ** (Lekë), που ήταν τότε ισότιμο³ προς **898.058 ευρώ**. Επομένως τα παραπάνω στοιχεία στοιχειοθετούν εν τοις πράγμασι ένα (έμπρακτο) μήνυμα του Ερντογάν προς τους Έλληνες κολλεγιάρχες και τα ξένα funds⁴ που από το 2023 επενδύουν στην κολλεγιακή εκπαίδευση στην Ελλάδα, που θα μπορούσε περιγραφικά να διατυπωθεί ως εξής: «*Ιδρύστε εσείς ιδιωτικό πανεπιστήμιο στη Θράκη και εγώ ευχαρίστως θα το αγοράσω διά του Τουρκικού MAARIF, ανταμοιβόντάς σας με ποσό **πολλαπλάσιο** του κεφαλαίου κάθε τέτοιου ιδιωτικού πανεπιστημίου που θα προσφερθεί να τουρκέψει, σύμφωνα με το πρότυπο της παραπάνω εξαγοράς μετοχών στην Αλβανία το 2018.*»

ποσοστού **25%** των μετοχών. Στο αντίστοιχο όμως «[Συμφωνητικό Αγοράς Μετοχών](#)», με την ίδια ημερομηνία, μεταξύ της Τουρκικής MAARIF και των παραπάνω δύο ελληνικής ιδιοκτησίας εταιρειών, το τίμημα αγοράς τού υπολοίπου 75% των μετοχών προσδιορίζεται όχι ρητά (εμφανώς) αλλά μόνον έμμεσα (αφανώς). Δηλαδή στη θέση τού τιμήματος αναγράφονται μόνον οι τραπεζικοί λογαριασμοί αυτών των πωλητριών εταιρειών στην ελληνική τράπεζα Alpha Bank και στην τσεχική τράπεζα CSOB αντίστοιχα, για την κατάθεση από την Τουρκική MAARIF του τιμήματος για το 65% και 10% των μετοχών αντίστοιχα. Κατ' αναγωγική όμως ακολουθία, τεκμαίρεται ότι για το 100% των μετοχών η Τουρκική MAARIF κατέβαλε συνολικά **τουλάχιστον** το ποσό των (647.000 ευρώ X 100% / 25% =) **2.588.000** ευρώ. Σημειωτέον ότι αυτό το ποσό συμπεριλαμβάνει την αποπληρωμή από την Τουρκική MAARIF ενός δανείου που είχε λάβει το εν λόγω ελληνικό ιδιωτικό πανεπιστήμιο (UNYT) στην Αλβανία από την Alpha Bank. Προς τούτο η Τουρκική MAARIF κατέβαλε τότε αυθημερόν (10 Αυγούστου 2018) στην Alpha Bank το ποσό των 588.466,22 ευρώ.

³ Η **ισοτιμία** τού Αλβανικού Λεκ προς το ευρώ ήταν 1 Αλβανικό Λεκ = 0,007455 ευρώ κατά μέσο όρο το 2017. Επομένως το Κεφάλαιο του UNYT το 2017 ήταν **120.463.814 Λεκ** X 0,007455 ευρώ ανά Λεκ = **898.058 ευρώ**.

⁴ Στην «απόβαση των ξένων funds» στην ελληνική εκπαίδευση ([AlfaVita](#), 2/4/2025), συμμετέχουν μεταξύ άλλων το βρετανικό fund «[BC Partners LLP](#)», που το 2023 αγόρασε την πλειοψηφία των μετοχών ενός ελληνικού κολλεγίου ([CNN Greece](#), 3/4/2023)—το οποίο λειτουργεί παράρτημα στη **Ρόδο** από το 2021 ([Δημοκρατική](#), 14/9/2021)—και το Λουξεμβουργιανό fund «[CVC Capital Partners](#)», που επιδιώκει εδώ και δύο χρόνια να ιδρύσει παράρτημα ιδιωτικού πανεπιστημίου τής Κύπρου στην Ελλάδα ([Η Καθημερινή](#), 25.08.2023). Είναι δε χαρακτηριστικό ότι το «BC Partners LLP» πρόσφατα υπέβαλε αιτήσεις στο Υπουργείο Παιδείας για την ίδρυση και λειτουργία όχι μόνον ενός αλλά τριών (3) διαφορετικών «παραρτημάτων – Ν.Π.Π.Ε.» ([esos](#), 6/4/2025), που εν τοις πράγμασι συνιστούν επαρκές «απόθεμα» προς τυχόν πώλησή τους σε τρίτους στο ορατό μέλλον.

5. «ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΛΑ ΤΑ ΛΕΦΤΑ...»

Δεδομένου δε ότι οι κολλεγιάρχες και τα ξένα funds είναι εξ ορισμού κερδοσκόποι, ενδέχεται κάποιοι από αυτούς να σαγηνευθούν από το (νόμιμο και νομότυπο) δέλεαρ του Ερντογάν για σημαντικά κεφαλαιουχικά κέρδη (capital gains), **τριπλάσια** μέχρι και **εντεκαπλάσια** του ποσού που έκαστος εξ αυτών επενδύσει σε παραμεθόριες περιοχές για να ιδρύσει εκεί δήθεν «μη κερδοσκοπικό» παράρτημα ξένου πανεπιστημίου και στη συνέχεια να το πουλήσει στο Τουρκικό MAARIF του καθεστώτος Ερντογάν.

6. «ΕΥΘΥΓΡΑΜΜΙΣΗ» ΤΟΥ ΥΠΑΙΘΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΡΝΤΟΓΑΝ

Στο πλαίσιο δυνητικού «εκτουρκισμού» «παραρτημάτων – Ν.Π.Π.Ε.» σε παραμεθόριες περιοχές τής Ελλάδος, ο νόμος 5094/2024 για παραρτήματα ξένων πανεπιστημίων ευθυγραμμίζεται σε σημαντικό βαθμό με την εθνικιστική βουλμία τού Ερντογάν, διότι:

- 1) **Ουδαμού** και **ουδόλως** αυτός ο νόμος προβλέπει ή ορίζει τη μεταβίβαση-πώληση της πλειοψηφίας των μετοχών ενός «παραρτήματος – Ν.Π.Π.Ε.» σε οποιονδήποτε ξένο φορέα, όπως π.χ. είναι το Τουρκικό MAARIF, ως **νόμιμο λόγο ανάκλησης** της άδειας λειτουργίας⁵ του «παραρτήματος – Ν.Π.Π.Ε.» από το ΥΠΑΙΘΑ.
- 2) Προκειμένου μάλιστα να διευκολυνθεί ο Ερντογάν να διεισδύσει στην ανώτατη εκπαίδευση στην Ελλάδα, όχι μόνον διά επιθετικής εξαγοράς των μετοχών «παραρτήματος – Ν.Π.Π.Ε.» στη Θράκη αλλά ενδεχομένως και διά ιδρύσεως παραρτημάτων τουρκικών δημόσιων Πανεπιστημίων σε παραμεθόριες περιοχές τής Ελλάδος, ο νόμος 5094/2024 ορίζει με απόλυτη σαφήνεια ότι το «μητρικό ίδρυμα» μπορεί να έχει έδρα όχι μόνο στην Ε.Ε. αλλά και «σε **τρίτη χώρα**» (άρθρο 130). Ως δε «**τρίτη χώρα**» αυτός ο νόμος ορίζει ρητά (άρθρο 132, εδ. η') κάθε χώρα «η οποία **δεν συγκαταλέγεται στα κράτη μέλη τής περ. γ'**⁶ και **είναι συμβαλλόμενο μέρος της Γενικής Συμφωνίας για τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών (GENERAL AGREEMENT ON TRADE IN SERVICES - GATS) του Παγκοσμίου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ)**», όπως δηλαδή ακριβώς είναι σήμερα η **Τουρκία**.

Επί πλέον, αυτός ο νόμος—και επίσης η συναφής κοινή υπουργική απόφαση 7363/27.09.2024 του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του Υπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού (ΦΕΚ 5460/Β/1/1.10.2024)—

⁵ Ιδέ ν. 5094/2024, άρθρο 142 περί «**Ανάκλησης απόφασης χορήγησης άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας του παραρτήματος - Νομικού Προσώπου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης**».

⁶ Το άρθρο 132 περ. γ' του ν. 5094/2024 έχει ως εξής: «**κράτος μέλος: άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμβαλλόμενο μέρος στη Συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο και η Ελβετία.**»

προσδιορίζει ρητώς οικονομικά κίνητρα προς όφελος των κολλεγιαρχών και ξένων funds για να ιδρύσουν «παραρτήματα - Ν.Π.Π.Ε.» στη Θράκη και τα νησιά του ανατολικού Αιγαίου, ήτοι εκπτώσεις 50% στο ύψος της εγγυητικής επιστολής (1.000.000 αντί 2.000.000 ευρώ) και στο ύψος τού σχετικού παραβόλου (300.000 αντί 600.000 ευρώ) κάθε αίτησης προς χορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας «παραρτήματος - Ν.Π.Π.Ε.» σε αυτές τις μεθοριακές περιοχές (ν. 5094/2024, άρθρο 138, εδ. δ' - ε').

7. ΑΛΛΑΞΕ Ο ΜΑΝΩΛΙΟΣ...

Θεωρητικά, η πανεπιστημιακή διείσδυση της Τουρκίας στη Θράκη και στο ανατολικό Αιγαίο θα δυσχεραίνεται εάν ετίθετο ως θεμελιώδης και απαράβατος όρος για την αδειοδότηση «παραρτήματος - Ν.Π.Π.Ε.» το «μητρικό ίδρυμα» να «ελέγχει το παράρτημα - Ν.Π.Π.Ε. μέσω συμμετοχής του με **απόλυτη πλειοψηφία** στο κεφάλαιο και στα όργανα διοίκησης του παραρτήματος - Ν.Π.Π.Ε.». Τέτοιος όρος όμως δεν υφίσταται ουσιαστικά και αυτοτελώς, αφού ο νόμος δίνει τη δυνατότητα στους κολλεγιάρχες και ξένα funds να κατέχουν το ΣΥΝΟΛΟ (100%) των μετοχών τού «παραρτήματος - Ν.Π.Π.Ε.» που έκαστος ιδρύσει, με την προϋπόθεση ότι «το μητρικό ίδρυμα ελέγχει το παράρτημα - Ν.Π.Π.Ε. μέσω **εκπαιδευτικής συμφωνίας**» (ν. 5094/2024, άρθρο 137, προϋπόθεση α'),⁷ όπως δηλαδή ήδη συμβαίνει με τα υφιστάμενα κολλέγια σε σχέση με τα ξένα πανεπιστήμια, με τα οποία τα κολλέγια ήδη διασυνδέονται, επί δεκαετίες κάποια εξ αυτών, διά εκπαιδευτικών συμφωνιών πιστοποίησης ή δικαιόχρησης (validation και franchise agreements).

8. ΤΟ ΟΧΙ ΤΩΝ ΚΟΡΥΦΑΙΩΝ ΞΕΝΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ

Δηλαδή ουσιαστικά, η εφαρμογή τού νόμου 5094/2024 για την ίδρυση «παραρτημάτων – Ν.Π.Π.Ε.», έχει ήδη εκφυλισθεί σε συγκεκριμένη ακαδημαϊκή αναβάθμιση κάθε επίδοξου ελληνικού κολλεγίου σε «πάρρημα – Ν.Π.Π.Ε.», αγγλιστί «University Legal

⁷ Επί λέξει, ο απόλυτος έλεγχος του μετοχικού κεφαλαίου από τους κολλεγιάρχες, ήτοι η κατοχή από αυτούς του 100% των μετοχών τού «παραρτήματος - Ν.Π.Π.Ε.» που έκαστος θα ιδρύσει, προβλέπεται στο άρθρο 137 (προϋπόθεση α') του ν. 5094/2024, όπου ορίζεται **διαζευτικώς** επί λέξει ότι «*Το μητρικό ίδρυμα ελέγχει το παράρτημα - Ν.Π.Π.Ε. μέσω: αα) συμμετοχής με απόλυτη πλειοψηφία στο κεφάλαιο και στα όργανα διοίκησης του παραρτήματος - Ν.Π.Π.Ε. ή αβ) εκπαιδευτικής συμφωνίας.*» Παρομοίως, στο άρθρο 132 (ορισμός ε') του ιδίου νόμου ορίζεται επίσης **διαζευτικώς** ότι το Ν.Π.Π.Ε. «*συνδέεται απευθείας με το μητρικό ίδρυμα και αποτελεί παράρτημά του στην Ελλάδα, με βάση απόφαση του μητρικού ιδρύματος ή εκπαιδευτική συμφωνία του.*» Προφανώς, όλοι ή σχεδόν όλοι οι κολλεγιάρχες και τα με αυτούς συνδεόμενα ξένα πανεπιστήμια θα επιλέξουν ευλόγως τη δεύτερη επιλογή («εκπαιδευτική συμφωνία»), προκειμένου οι μεν κολλεγιάρχες να κατέχουν το 100% των μετοχών των επιχειρήσεών τους—ώστε να έχουν την ευχέρεια να τις πουλήσουν κατά την απόλυτη κρίση τους στο μέλλον—τα δε ξένα πανεπιστήμια να μην «μπλέξουν» με το άκρως προβληματικό Ελληνικό Δημόσιο.

Entity» (όχι σχέτο «University»). Αυτή η διολίσθηση συνδυάστηκε με το ηχηρό **ΟΧΙ** όλων ανεξαιρέτως των κορυφαίων ξένων πανεπιστημίων να ιδρύσουν τέτοια νομικο-ακαδημαϊκά μορφώματα (ελληνική «πατέντα») με δικά τους κεφάλαια στη διοικητικώς παρακμιακή Ελλάδα, παρά τους νομοθετικά εκπεφρασμένους⁸ «ευσεβείς πόθους» τής Ελληνικής Κυβέρνησης να προσελκύσει στην Ελλάδα **ίδια** κεφάλαια έστω και 1-2 κορυφαίων ξένων πανεπιστημίων, όπως είναι το Columbia και το Yale ([Documento](#) 1/4/2025, [H Ναυτεμπορική](#) 5/4/2025, [H Αυγή](#) 1/4/1025, [Φοιτητικά Νέα](#) 1/4/2025).

9. PARTY ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΩΝ

Σε αυτό το πλαίσιο ελληνο-τουρκικής εκπαιδευτικής «ευθυγράμμισης», οι κολλεγιάρχες θα αποκομίζουν χρηματικά ποσά όχι πλέον ως λειτουργικά κέρδη (operational profits) στο τέλος κάθε οικονομικού έτους λειτουργίας των «παραρτημάτων – Ν.Π.Π.Ε.», σύμφωνα με τον νόμο 5094/2024 (άρθρο 132, ορισμός ε'), αλλά υπό τη μορφή μισθοδοσίας και επιπρόσθετων αμοιβών (bonuses, fringe benefits κ.τ.λ.) αφενός του κολλεγιάρχη, ως νομίμου εκπροσώπου και Προέδρου Δ.Σ. του «παραρτήματος – Ν.Π.Π.Ε.», και αφετέρου μελών τής οικογενείας του, ως μελών τού Δ.Σ. Συνολικά, αυτά τα ποσά μπορούν να ανέχονται νομίμως σε **εκατομμύρια ευρώ**⁹ κάθε χρόνο, κατ' αντιστοιχία με το αμοιβολόγιο του «μητρικού ιδρύματος», αφού κάτι τέτοιο ουδόλως και ουδαμού το αποκλείει ο νόμος 5094/2024. Επιπροσθέτως, κάποιοι κολλεγιάρχες μπορούν ευλόγως να προσβλέπουν σε κεφαλαιουχικά κέρδη (capital gains) **πολλών εκατομμυρίων ευρώ**, όπως ενδεικτικά καταδεικνύεται και τεκμηριώνεται παραπάνω (κεφάλαια 3-5), εν όψει του

⁸ Στο εν πολλοίς **εξωπραγματικό** κείμενο του νόμου 5094/2024 αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι «εξαιρετικά, και εφόσον το μητρικό ίδρυμα καταλαμβάνει μια από τις **πρώτες είκοσι (20) θέσεις** σε διεθνή κατάταξη πανεπιστημίων, το παράρτημα - Ν.Π.Π.Ε. δύναται να αποτελείται από μία (1) κατ' ελάχιστον Σχολή με ένα (1) τουλάχιστον πρόγραμμα κύκλου σπουδών» (ν. 5094/2024, άρθρο 137, προϋπόθεση β'), ενώ παράλληλα ο ίδιος νόμος απαιτεί **αμετροεπώς** από κάθε τέτοιο κορυφαίο πανεπιστήμιο να καταθέσει «εγγυητική επιστολή Τράπεζας ποσού δύο εκατομμυρίων (2.000.000,00) ευρώ για κάθε αίτηση» και να πληρώσει «παράβολο εξακοσίων χιλιάδων (600.000,00) ευρώ ανά αίτηση» στο από το 2010 χρεωκοπημένο και διαβοήτως αναξιοκρατικό Ελληνικό Δημόσιο (ν. 5094/2024, άρθρο 138, εδ. δ' - ε'). Αυτά τα νομοθετικά «καμώματα» του Ελληνικού Υπουργείου Παιδείας, μόνο ιλαρότητα θα μπορούσαν να προκαλέσουν στα μέλη τού Board of Trustees κάθε πανεπιστημίου που έχει κατακτήσει την κορυφή (top-20) στις διεθνείς ακαδημαϊκές κατατάξεις.

⁹ Στις Η.Π.Α., πολλοί πρόεδροι πανεπιστημίου λαμβάνουν μισθούς και λοιπές αμοιβές τής τάξεως των εκατομμυρίων δολλαρίων, όπως π.χ. **\$8,4 εκατομ.** ο Stephen Klasko (Thomas Jefferson University), **\$4,5 εκατομ.** ο Charles Monahan Jr. (Massachusetts College of Pharmacy and Health Sciences University - MCPHS), **\$4,2 εκατομ.** η Shirley Ann Jackson (Rensselaer Polytechnic Institute), **\$3,7 εκατομ.** ο Steven Kaplan (University of New Haven), **\$3,5 εκατομ.** ο Jerry Falwell Jr. (Liberty University), κ.ο.κ. (ΠΗΓΗ: [CBS News](#), Jan 4, 2024 / 4:49 PM EST).

έμπρακτου ενδιαφέροντος του καθεστώτος Ερντογάν για ήπια επενδυτική και εκπαιδευτική διείσδυση της Τουρκίας στη Θράκη και στα νησιά τού ανατολικού Αιγαίου.

Η αντιφατικότητα δε του νόμου 5094/2024 σχετικά με τον δήθεν «μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα» κάθε «παράρτηματος – Ν.Π.Π.Ε.» καταδεικνύεται στο άρθρο 132 του νόμου, όπου ορίζεται ότι το ξένο «μητρικό ίδρυμα» μπορεί κάλλιστα να είναι (**κερδοσκοπικό**) ιδιωτικό πανεπιστήμιο (άρθρο 132, ορισμός α'), αλλά, λέει, το εν Ελλάδι παράρτημά του θα είναι δήθεν «μη κερδοσκοπικό» (άρθρο 132, ορισμός β'), χωρίς να προσδιορίζει ανώτατο όριο των (ενδεχομένως κερδοσκοπικών) royalties που θα καταβάλει το δήθεν «**μη κερδοσκοπικό**» παράρτημα στην Ελλάδα στο... **κερδοσκοπικό** ιδιωτικό «μητρικό ίδρυμα»! Είναι δηλαδή μάλλον κωμική η εν λόγω διατύπωση του νόμου, αφού εμφανίζει ένα σημαντικό μέρος τού πολιτικού προσωπικού¹⁰ τής χώρας να έχει εκπέσει σε επίπεδο θλιβερού «παπατζή», που υποτιμώντας τη νοημοσύνη των ελλήνων πολιτών και των Συμβούλων Επικρατείας διατυπώνει νομοπαρασκευαστικές ασυναρτησίες τού τύπου «εκεί το **κερδοσκοπικό**, εδώ το **μη κερδοσκοπικό**, πού είναι τα **κέρδη**;».

10. ΕΚΤΟΣ ΘΕΜΑΤΟΣ Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Είναι δε χαρακτηριστικό ότι σε Συνέντευξη Τύπου στις 7 Φεβρουαρίου 2024 ο τότε υπουργός Παιδείας, απαντώντας σε ερώτηση δημοσιογράφου εάν θα μπορεί το

¹⁰ Τον νόμο 5094/2024 **δεν** τον προσυπέγραψε η πολιτική ηγεσία τού Υπουργείου Εθνικής Άμυνας. Τον συνυπέγραψαν οι εξής 21 πολιτικοί ταγοί στις 13 Μαρτίου 2024:

1. ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ, Πρόεδρος της Δημοκρατίας
2. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ, Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
3. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ, Αν. Υπουργός Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών
4. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ, Υπουργός Εξωτερικών
5. ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ, Υπουργός Εσωτερικών
6. ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ, Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών
7. ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ, Υπουργός Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού
8. ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ, Αν. Υπουργός Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού
9. ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ, Υπουργός Υγείας
10. ΕΙΡΗΝΗ ΑΓΑΠΗΔΑΚΗ, αν. Υπουργός Υγείας
11. ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ, Υπουργός Προστασίας του Πολίτη
12. ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ, Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας
13. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ, Υπουργός Ανάπτυξης
14. ΔΟΜΝΑ - ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ, Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης
15. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ, Υπουργός Δικαιοσύνης
16. ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ, Υπουργός Πολιτισμού
17. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ, Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
18. ΟΛΓΑ ΚΕΦΑΛΛΟΓΙΑΝΝΗ, Υπουργός Τουρισμού
19. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ, Υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης
20. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ, Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας
21. ΣΤΑΥΡΟΣ Ν. ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ, Υπουργός Επικρατείας

Πολυτεχνείο της Κωνσταντινούπολεως (το ως άνω αναφερθέν Istanbul Technical University) να ιδρύσει παράρτημα στη Θράκη, στο πλαίσιο της δυνατότητας εγκατάστασης ξένων Πανεπιστημίων στη χώρα μας, απάντησε επί λέξει τα εξής: «**Δεν νομίζω ότι θα είναι εύκολο για οποιοδήποτε άλλο Πανεπιστήμιο να σταθεί απέναντι στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης**» (esos, 27-09-2024).

Αυτό όμως που δεν κατάλαβε, ή εμφανίζεται να μην κατάλαβε, ο τότε επικεφαλής τού Υπουργείου Παιδείας είναι ότι το καθεστώς Ερντογάν ουδόλως ενδιαφέρεται να ιδρύσει τουρκικό ΑΕΙ στη Θράκη για να... ανταγωνιστεί και (δήθεν) να... «σταθεί απέναντι» στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης ή σε οποιοδήποτε άλλο ελληνικό ή ξένο πανεπιστήμιο —γενικά, το ελληνικό σύστημα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ο Ερντογάν το έχει «γραμμένο» στα παλαιότερα των υποδημάτων του. Ούτε και για μικροεπικέρδεις ενδιαφέρεται ο «Σουλτάνος», όπως καταδεικνύεται από τα κέρδη και ζημίες τού τουρκικού ιδιωτικού Πανεπιστημίου στην Αλβανία: Σύμφωνα με [επίσημα](#) στοιχεία της Αλβανίας, το έτος (2018) κατά το οποίο το MAARIF εξαγόρασε το ελληνικό ιδιωτικό Πανεπιστήμιο στα Τίρανα, αυτό είχε **αμελητέα κέρδη +5.606 ευρώ** (715.277 αλβανικά λεκ), ενώ κατά το επόμενο έτος είχε, ως τουρκικό πλέον, **σημαντικές ζημίες -2.169.915 ευρώ** (-267.006.491 αλβανικά λεκ). Προφανώς επομένως, αυτό που πραγματικά ενδιαφέρει τον Ερντογάν είναι η προβολή ήπιας ισχύος (soft power) της Τουρκίας στη Θράκη διά της λειτουργίας εκεί ενός τουρκικού πανεπιστημίου κατά το πρότυπο του τουρκικού Πανεπιστημίου στην Αλβανία, το οποίο προσφέρει στέρεα έδραση σε Αλβανούς Μουσουλάνους όχι μόνον για τουρκοκεντρικές [εκπαιδευτικές](#) ή [θρησκευτικές](#) εκδηλώσεις αλλά ίσως και για «εξαγωγή της Ερντογανικής ιδεολογίας» στην Αλβανία ([Nordic Monitor](#), 31/12/2018).

Επομένως, η εκτός θέματος παρελκυστική απάντηση του τότε Υπουργού Παιδείας αντικατοπτρίζει μια προφανώς απλοϊκή (**μονοδιάστατη**) συλλογιστική,¹¹ που είναι εθνικά επικίνδυνη, αφού δεν συνάδει με το περίπλοκο (**πολυδιάστατο**) διακύβευμα της ακεραιότητας της Ελληνικής Επικρατείας, της ευημερίας της μουσουλμανικής μειονότητας στη Θράκη και της ειρηνικής προόδου του Ελληνικού Λαού.

¹¹ Η μεθόδευση του ΥΠΑΙΘΑ για συγκεκαλυμμένη αναβάθμιση των κολλεγίων σε ιδιωτικά πανεπιστήμια διά του νόμου 5094/2024, ίσως αποσκοπεί μεταξύ άλλων στη «χαλιναγώγηση» από το ελληνικό κράτος των (35) ξένων πανεπιστημίων που εδώ και δεκαετίες δραστηριοποιούνται διά των κολλεγίων ανεξέλεγκτα στην Ελληνική Επικράτεια ([Huffpost](#), 9/7/2023). Αυτό όμως θα έπρεπε να πραγματοποιηθεί με σωφροσύνη, κατά νομοθετικώς ασφαλή και συνταγματικώς νόμιμο τρόπο, και όχι με την προκλητική εθνική επιπολαιότητα που διέπει τις διατάξεις αυτού το νόμου, οι οποίες ανοίγουν διάπλατα μια θεσμική «κερκόπορτα» για ανεξέλεγκτη «εκπαιδευτική διείσδυση» της Τουρκίας στην ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση.

11. «ΟΧΙ» ΤΟΥ ΣτΕ ΣΤΟΝ ΕΡΝΤΟΓΑΝ

Ό,τι όμως αδυνατεί να γίνει στοιχειωδώς αντιληπτό από όσους διακατέχονται από πολιτική μικρονοϊκότητα και εθνική επιπολαιότητα, είναι κατανοητό από ορθοφρονούντες Συμβούλους Επικρατείας, ειδικά σε ευαίσθητα ζητήματα, όπως είναι η τριτοβάθμια εκπαίδευση, που στην περίπτωση της Ελλάδος άπτονται περίπλοκων και κρίσιμων θεμάτων **εθνικής ασφαλείας**. Κάποιοι σπουδαίοι λόγοι—που άπτονται που άπτεται της εδαφικής ακεραιότητας και ανεξαρτησίας της Ελλάδος—παρώθησε τον συντακτικό νομοθέτη αδιαλείπτως επί 73 χρόνια, από το 1952 μέχρι σήμερα, να θεσπίσει ρητώς, σαφώς και αναντιλέκτως, τον **αμιγώς δημόσιο** χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα διά του άρθρου 16 του Συντάγματος.

Αυτά τα θεμελιώδη για την ύπαρξη και ιστορική συνέχεια του έθνους διακυβεύματα, ήτοι **εθνική ασφάλεια, εδαφική ακεραιότητα και εθνική κυριαρχία**, το ΣτΕ τα λαμβάνει υπ' όψη του και τα σταθμίζει με σωφροσύνη στην κρισιολόγηση των εθνικής σημασίας προσφυγών ενώπιόν του, όπως κατέδειξε το 2013 με την υπ' αριθμ. 692/2013 απόφαση της Ολομελείας του, διά της οποίας ανάσχεσε δικονομικώς τότε τη μαζική «εισβολή» ξένων πανεπιστημίων στην Ελλάδα.¹² Απεναντίας, αυτές οι έννοιες (εθνική ασφάλεια, εδαφική ακεραιότητα και εθνική κυριαρχία) δεν αναφέρονται **ουδ' άπαξ** και ελλείπουν **παντελώς** (!) από τις «γνωμοδοτήσεις» των ευτυχώς λίγων συνταγματολόγων, οι οποίοι έχοντας ίσως συνυφαινόμενα προσωπικά συμφέροντα¹³ «γνωμοδότησαν» υπέρ τής (δήθεν) «συνταγματικότητας» των διατάξεων του νόμου 5094/2024 περί παραρτημάτων ξένων πανεπιστημίων στην Ελλάδα, ήτοι προς εν τοις πράγμασι αναβάθμιση κερδοσκοπικών κολλεγίων σε (δήθεν) μη κερδοσκοπικά «παραρτήματα - Ν.Π.Π.Ε.». Ακόμη χειρότερα, στις εν λόγω «γνωμοδοτήσεις», όπως και στο πολυσέλιδο κείμενο του νόμου 5094/2024, δεν υπάρχει **ούτε μία** (!) αναφορά στην **Αρχή τής αμοιβαιότητας**, η οποία πρέπει να διέπει τις διεθνείς σχέσεις τής Ελληνικής Πολιτείας. Κατά συνέπεια, βάσει αυτού του νόμου, το καθεστώς Ερντογάν θα μπορεί να εξαγοράσει ένα «παραρτήμα Ν.Π.Π.Ε.» στη Θράκη, χωρίς η Ελλάδα να διασφαλίζει ότι μπορεί και αυτή με τη σειρά της να ιδρύσει Ελληνικό Πανεπιστήμιο στην Κωνσταντινούπολη ή τη Σμύρνη.¹⁴

¹² John D. Pappas (2013). «**ΜΟΛΩΝ ΛΑΒΕ του ΣτΕ προς ξένα Πανεπιστήμια**» (ΕΒΔΟΜΗ Online, 30 Αυγούστου 2013).

¹³ Θεωρήης Χονδρόγιαννος και Χριστόφορος Κάσδαγλης (2024). «**‘Σκέφτηκα τρόπο για να μη γίνει δεκτή η προσφυγή στο ΣτΕ για τα ιδιωτικά πανεπιστήμια’: ... Εγείρεται ζήτημα σύγκρουσης συμφερόντων, καθώς ο κ. Μανιτάκης είναι παράλληλα στέλεχος του Πανεπιστημίου Λευκωσίας που φιλοδοξεί να ιδρύσει ιατρική σχολή σε συνεργασία με το CVC.**» (Reporters United, 8/3/2024).

¹⁴ Ενδέχεται οι θιασώτες τού νόμου 5094/2024, να αποπειραθούν να «χρυσώσουν το χάπι» στην εκλογική τους πελατεία, ή και ενώπιον του ΣτΕ, σχετικά με την ίδρυση Τουρκικού Πανεπιστημίου στη Θράκη, συνδυάζοντάς την με την προοπτική επαναλειτουργίας τής

Ευτυχώς όμως η συντριπτική πλειονότητα των συνταγματολόγων (Κ. Γιαννακόπουλος, Α. Δερβιτσιώτης, Γ. Δρόσος, Α. Καϊδατζής, Ι. Καμτσίδου, Γ. Κατρούγκαλος, Ξ. Κοντιάδης, Π. Μαντζούφας, Κ. Μποτόπουλος, Γ. Σωτηρέλης, Π. Λαζαράτος, Β. Χρήστου, Κ. Χρυσόγονος, κ.τ.λ.) διατήρησαν την ακαδημαϊκή ακεραιότητα και την πανεπιστημιακή φήμη τους προασπιζόμενοι ενεργητικά, με εμπειριστατωμένες γνωμοδοτήσεις και εκτενή αρθρογραφία, την εφαρμογή του Συντάγματος, και ειδικά του άρθρου 16, κατά της αντισυνταγματικότητας του εθνικά επικίνδυνου νόμου 5094/2024.

Υπό αυτό το πρίσμα, καθίσταται προφανές ότι η τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις διατάξεις και τις πρόνοιες του συντακτικού νομοθέτη, είναι ένα μείζον θέμα που είναι όχι μόνον κοινωνικά ευαίσθητο αλλά και εθνικά κρίσιμο, ώστε να μην μπορεί να αφηθεί έρμαιο σε τυχόν χρηματοθηρικές και άλλες επιδιώξεις εντοπίων επιχειρηματιών και ξένων funds. Εκτός και εάν η Ελληνική Πολιτεία έχει αποφασίσει εν γνώσει¹⁵ να αυτοχειριασθεί—κάτι όμως που δεν πρόκειται να συμβεί, διότι έχουν γνώση οι φύλακες, ήτοι οι Σύμβουλοι Επικρατείας, οι οποίοι δεν έχουν παραφρονήσει. Επομένως, πιθανολογείται ευλόγως ότι οι ευσεβείς πόθοι και ειδικά τα «εκπαιδευτικά» σχέδια του καθεστώτος Ερντογάν για τη Θράκη θα ματαιωθούν, αφού θα προσκρούσουν στον δικαστικό και εθνικό προμαχώνα του ΣτΕ.

Θεολογικής Σχολής τής Χάλκης ως...«ιδιωτικού πανεπιστημίου» (TA NEA, 7/4/2025). Ένας τέτοιος όμως ανισοβαρής συνδυασμός θα συνιστούσε μια εκφυλιστική εφαρμογή τής Αρχής τής αμοιβαιότητας, διότι ενώ η επαναλειτουργία τής Θεολογικής Σχολής τής Χάλκης αποτελεί ιστορική, ανθρωπιστική, θρησκευτική και νομική ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ της Τουρκίας, αντιθέτως η ίδρυση και λειτουργία Τουρκικού Πανεπιστημίου στη Θράκη συνιστά εθνομειοδοτική ΠΡΟΑΙΡΕΣΗ της Ελληνικής Κυβέρνησης, υπό το πρίσμα μάλιστα ότι το εν λόγω Τουρκικό πανεπιστήμιο θα μπορεί να απευθύνεται **αλτρωτικώς** στην κατά τον Ερντογάν «**τουρκική** μειονότητα» της Θράκης (H Ναυτεμπορική, 24/7/2024).

¹⁵ Σε τηλεοπτική εκπομπή τού ACTION 24—τον Ιανουάριο 2014, εποχή διαβούλευσης του νομοσχεδίου για παραρτήματα ξένων πανεπιστημίων στην Ελλάδα—ο πρ. αν. Υπουργός Οικονομικών και νυν δημοσιογράφος Τρύφων Αλεξιάδης υπέβαλε την εξής ερώτηση στον πρ. αν. Υφυπουργό Παιδείας Άγγελο Συρίγο (ACTION 24, 18/1/2024): «Εάν ερθεί ένα μη κερδοσκοπικό πρόσωπο από μια μουσουλμανική χώρα [σ.σ. όπως η Τουρκία] και θελήσει να κάνει ένα τέτοιο πανεπιστήμιο στην περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης ... πώς θα αντιμετωπιστεί αυτό σε μια τόσο ευαίσθητη για τα εθνικά θέματα περιοχή;» Σε αυτό το ερώτημα, ο πρ. Υφυπουργός Παιδείας έδωσε επί λέξει την εξής απάντηση: «Εάν η ισλαμική χώρα που έρθει έχει αυτά τα κριτήρια [σ.σ. της ΕΘΑΑΕ] θα το φτιάξει [σ.σ. το πανεπιστήμιο της στην Ανατολική Μακεδονία – Θράκη], αλλά δεν έχουμε κανέναν λόγο να φοβόμαστε. Μπορεί να γίνει. Δεν μπορείς [σ.σ. βάσει του νόμου 5094/2024] να πεις δεν αφήνω πανεπιστήμια από ισλαμικές χώρες [σ.σ. όπως η Τουρκία] να φτιάξουν παραρτήματα στην Ελλάδα.»

Συγγραφικά έργα του ιδίου

Ο [John D. Pappas](#) είναι απόφοιτος του Πανεπιστημίου COLUMBIA (B.S., M.A., Ph.D. fellow – 1985), πρ. M.I.S. Director της επενδυτικής τράπεζας JPMorgan/MHT (Νέα Υόρκη), μέλος της Econometric Society (Η.Π.Α.), συγγραφέας 80 ακαδημαϊκών άρθρων, οικονομικών βιβλίων και νομικοοικονομικών μελετών, όπως ενδεικτικά οι εξής:

- ☑ «[Hedge Ratio for Mortgage-Backed Securities](#)», *MHT working paper* (New York, U.S.A.):
Σύνοψη οικονομετρικής μελέτης (1986), που απέτρεψε εξ υπαρχής τα τμήματα *Swaps & Futures* των αμερικανικών επενδυτικών τραπεζών *Manufacturers Hannover Trust* (MHT) και *JPMorgan* από το να εμπλακούν σε συναλλαγές τιτλοποίησης ενυπόθηκων δανείων—σε αντίθεση με την *Lehman Brothers* που ανέπτυξε μεγάλο χαρτοφυλάκιο τέτοιων τίτλων, με τις γνωστές σε βάρος της οικονομικές συνέπειες το 2008.
- ☑ «[The Concept of Measure and the Criterion of Sustainability](#)», *The St. John's Review* (Annapolis, MD, U.S.A), vol. 56.1 (Fall 2014) pp. 74-94:
Απροσδιοριστία της κλασικής εννοίας του *μέτρου*, η Αριστοτελική μεσότητα και η αρχή της βιωσιμότητας. Υποκειμενικά κριτήρια αισθητικής και αντικειμενικά κριτήρια βιωσιμότητας προς αποτροπή μη αντιστρέψιμων εκτροπών από το *μέτρο*.
- ☑ «[Socioeconomic Antragonism and National Indebtedness](#)» (ISBN 978-960-99011-0-9):
Εκδοθέν τον Ιούλιο 2009 και κατατεθέν στην Εθνική Βιβλιοθήκη τον Σεπτέμβριο 2009, αυτό είναι το μοναδικό οικονομικό βιβλίο που προέβλεψε και κατ' ουσία ανακοίνωσε ρητώς (στη σελίδα 57) την χρεωκοπία της ελληνικής οικονομίας κατά το επόμενο έτος (2010).
- ☑ «[Socioeconomic Hubris](#)» (ISBN 978-960-93399-0-2):
Οικονομικό σύγγραμμα, εκδοθέν το 2012, που προτείνει μια εναλλακτική προσέγγιση στο ζήτημα της αποτελεσματικής διαχείρισης του εθνικού χρέους, ώστε η οικονομία να αποφύγει την παγίδευση και περιδίνισή της σε *φαύλο κύκλο εθνικής υπερχρέωσης* (sovereign-debt spiral) ή να εξέλθει από αυτόν με το ελάχιστο δυνατόν κόστος (χρονικό, κοινωνικό και οικονομικό).
- ☑ «[Socioeconomic Measure](#)», *HAL Open Science* (Γαλλία) (hal-04911353):
Ακαδημαϊκό άρθρο (47σέλιδο), όπου διατυπώνεται για πρώτη φορά ένας *ολοκληρωμένος* ορισμός—μαθηματικός, παραστατικός, επιγραμματικός, περιγραφικός—της κλασικής εννοίας του *μέτρου*, πρακτικά *εφαρμόσιμος* και στατιστικά *επαληθεύσιμος*, με προβλεπτική αποτελεσματικότητα σε όλους τους τομείς ανθρώπινης αλληλεπίδρασης, όπως στις διαπροσωπικές σχέσεις, τη μικροοικονομική λειτουργία των αγορών και τη μακροοικονομική ανάπτυξη σε κάθε επίπεδο: τοπικό, εθνικό, πολυεθνικό και παγκόσμιο.